

15.4.2020

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntöne 14.4.2020

Hallituksen esitys (HE 46/2020 vp) eduskunnalle laiksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi konkurssilakia koronaviruksen vuoksi väliaikaisesti siten, että rajoitetaan velallisen asettamista konkurssiin velkojan hakemuksesta. Velallista ei oletettaisi maksukyvyttömäksi sillä perusteella, että tämä ei ole viikon kuluessa velkojan maksukehotuksesta maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa. Velallinen voitaisiin edelleen asettaa konkurssiin velkojan hakemuksesta, jos velkoja osoittaa, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa 31.10.2020 saakka.

Esitys pelastaa yritykset turhilta konkursseilta on kannatettava

Suomen Yrittäjien toimesta tehtiin huhtikuun alussa Yrittäjägallup -kysely koronaviruksen vaikutuksista.¹ Kyselyyn vastasi 1111 pk-sektoria edustavaa yritystä eri toimialoilta. Kyselyyn 76 prosenttia vastaajista kertoi, että koronatilanne on aiheuttanut liiketoiminnalle haittaa. Suhteessa eniten vaikeuksia on kaupan toimialan yrityksillä (90 prosenttia) ja palvelusektorilla (77 prosenttia). Vaikeudet johtuvat pääasiassa myynnin ja asiakkaiden vähentymisestä. 70 prosentilla on vähentynyt myynti, kaupassa lähes 90 prosentilla.

Tilanne on yritysten kannalta kriittinen. Yritysten myynnin vähentyessä koronasta johtuvasta syystä on selvää, että maksuvaikeudet tulevat lisääntymään tilapäisesti. On hyvä huomata, että tilanne on lähtöisin terveyskriisistä ja siihen liittyvistä rajoituksista, ei yritysten taloudellisesta tilanteesta lähtöisin olevista ongelmista. Näin ollen esitystä voidaan omalta osaltaan pitää kannatettavana ja tarpeellisenä.

¹ Kyselyn tulokset ovat luettavissa: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/yrittajagallup_huhtikuu_2020_koronan_vaiikutukset_yrityksiin_.pdf

Poikkeuksen voimassaoloaikaa tulee voida tarvittaessa jatkaa

Suurella osalla suomalaisista yrityksistä on tällä hetkellä vakava taloudellinen kriisi. Emme tiedä, kuinka kauan koronavirusepidemia kestää. Yritysten tilanne ei kuitenkaan korjaannu hetkessä epidemian loppumisen jälkeen. Konkurssien määrä tulee yritysten osalta lisääntymään. Sen vuoksi on tärkeää, että valtion auttavat toimenpiteet jatkuvat riittävän pitkään, jotta turhilta konkursseilta ja työpaikkojen menetyksiltä välttyttäisiin.

Pidämme tärkeänä, että koronan takia tilapäiseen maksukyvyttömyyteen ajautuneet yritykset saavat poikkeussäännöksen luomaa turvaa riippumatta siitä, missä vaiheessa kriisiä maksuvaikeudet syntyvät. Tästä syystä tilapäisen lakimuutoksen on oltava voimassa riittävän pitkään. Tarvittaessa lain voimassaoloa tulee jatkaa lokakuun jälkeenkin, jos kriisitilanteen pitkittyminen sitä edellyttää.

Poikkeuksen siirtymäsäännöksen tarpeellisuutta tulee vakavasti arvioida

Luonnokseen sisältyy siirtymäsäännös. Konkurssiuhkaisen maksukehotuksen noudattamatta jättämiseen perustuvaa maksukyvyttömyysolettamaa sovellettaisiin edelleen tapauksessa, jossa maksukehotus on annettu velalliselle tiedoksi ennen lain voimaantuloa. Kriisi on kuitenkin jatkunut jo maaliskuusta saakka, eikä lakimuutosta saada voimaan vielä muutamiin viikkoihin. Näin ollen konkurssiuhkaisia maksukehotuksia, jotka liittyvät yritysten tilapäisiin maksuvaikeuksiin, on jo annettu ja annetaan ennen lain voimaantuloa.

Maksukyvyttömyysolettaman voi kyllä riitauttaa käräjäoikeudessa em. tilanteissakin, mutta usein pienten yritysten resurssit, osaaminen ja jaksaminen tilanteen hoitamiseksi ovat heikot. Koronasta johtuvat riitautukset kuluttaisivat oletettavasti myös tuomioistuinten resursseja. Tästä syystä olemme ehdottaneet, että poikkeusta tulisi kyetä soveltamaan joltain osin taannehtivasti, esimerkiksi maaliskuusta lähtien annettujen (kun koronakriisi iski päälle) ja vielä käräjäoikeudessa ratkaisemattomien tapausten osalta.

Suomen Yrittäjät

Tiina Toivonen
lainsäädäntöasioiden päällikkö